

Одлука „Двери“ да постану политичка странка изазвала је различите реакције у јавности. „Блиц“, „Време“ и „Е-новине“ објавили су чланке пуне неистина и предрасуда. „Блиц“ је дверјане стрпао у исти кош са „Националним стројем“ и назвао „екстремистима“ и „заклетим непријатељима демократије“ [1]. „Себе сматрају јединим исправним православцима“, просто су за њих измислили новинари „Блица“, Ненад Јаћимовић и Мома Илић. „Против су било какве комуникације са другим црквама и то сматрају нападом на православље“, маштовито су везли рингијеровци. Слично су поступиле и Е-новине. Њихов коментатор, Горан Нецин, назвао је дверјане „фашистима“ и „клерофашистичким удружењем“, упозоривши да регистрацијом „Двери“ као странке „фашизам у Србији прети да буде институционализован“

[2]

Нешто пажљивији је био Слободан Костић, новинар „Времена“. Он је дверјане назвао само „десничарском организацијом“, чије присталице „галаме против отцепљења Косова и Параде поноса уздижући, на љотићевском трагу, на пиједестал породицу (само породичан човек посвећен је пожртвованом раду), социјални патриотизам (повратак `мобама и задругарству`) и домаћинску економију“ [3]. Чланак се завршава сликом данашње Србије у којој „националистички шљам парадира на државне празнике, док његов подмладак дели моткама правду по улицама и смућкава Младића и Хитлера, кукасте крстове и кокарде, брадурина и ћелаве главе, бирајући најрепрезентативније узорке са сметлишта историје“.

Много озбиљнију и тачнију критику страначког активирања „Двери“ дао је Небојша Бакарећ (ДСС) [4]. Он је дверјане препознао као озбиљне конкуренте у национално-демократског делу политичког поља, али им је замерио да „не нуде ништа ново - само нову демагогију, нове фразе и нове пароле“ [5]. Цео наступ дверјана, по Бакарећу, одликује једно непотребно претварање и пренемагање. „Изненађује посезање оснивача Двери за излизаном демагогијом - нећемо бити странка, него покрет“, каже Бакарећ

[6]

. Двери ће се регистровати као странка, организоваће се као странка, изаћи ће на изборе као странка, али за себе ипак упорно тврде да неће бити странка, већ „широки надстраначки покрет“

[7]

. То је исти тип демагогије, упозорава Бакарећ, као онај у случају „Српског покрета обнове“, Вука Драшковића, и „Покрета снага Србије“, Богољуба Карића.

Не треба, наравно, искључити могућност да „Двери“ на крају и не израсту у један такав политички покрет. Али, прогласити себе „Покретом“ у иницијалној фази оснивања политичке странке, исто је што и назвати се „Освајачем медаље на Олимпијади“, већ после првог кондиционог тренинга.

И заиста, морам и сам да додам, свако ко елементарно познаје друштвене науке зна да политички покрет карактерише масовност чланства и мноштеност различитих организација које тај покрет чине – од странака, преко синдиката, до политичких клубова и грађанских удружења. Не треба, наравно, искључити могућност да „Двери“ на крају и не израсту у један такав политички покрет. Али, прогласити себе „Покретом“ у иницијалној фази оснивања политичке странке, исто је што и назвати се „Освајачем медаље на Олимпијади“, већ после првог кондиционог тренинга.

Други пример демагошке неискрености, који наводи Бакарећ, јесте тврдња дверјана да је „у изradi нашег предлога новог народног договора учествовало, на разне начине, око 100 водећих српских интелектуалаца и стручњака из различитих друштвених области“ [8]

1
На основу квалитета понуђеног програма – који се ипак састоји највише од општих места, лепих жеља и позива на „ново одушевљење“

[9]

– Бакарећ сумња да је у његовој изradi учествовао икакав озбиљан „експертски тим“. „Јао нама ако `100 водећих српских интелектуалаца и стручњака из различитих друштвених области` може да произведе овако нејак текст, тј. ако је то врхунац њихових умних способности“. Међутим, упозорава Бакарећ, „Двери нису објавиле тих стотину имена `водећих српских интелектуалаца и стручњака из различитих друштвених области`, а „то је неопходно да би свако могао да се увери у ауторитет људи који стоје иза њиховог програма. Овако, остаје само празна тврдња на нивоу непоткрепљене хвалисавости“.

Бакарећ је осим ових прилично умесних критика изнео и једну озбиљну бојазан. Дверјани ће, каже Бакарећ, као суверенистичка и конзервативна странка свакако узети један део бирача од ДСС.

Сам познајем доста људи у овом граду и сваког са списка „представника аутентичне српске елите који нису издали свој народ“ који су својевремено сами дверјани објавили [10]

.Не сећам се да сам ни од једног од њих чуо да је, било писањем, било сугестијама на текст, учествовао „у изради предлога новог народног договора“. Наравно, могуће је да познајем погрешних „100 водећих српских интелектуалаца“. Али, из самог текста Предлога – његовог језика, идеја и решења – може се закључити да су његови писци ипак били поглавито лидери ове организације. Такође, могуће је да израз „на разне начине“ треба тумачити не као рад „100 водећих српских интелектуалаца“ на конкретном тексту Предлога, већ као начелну подршку коју су поједини људи дали идеји политичког активирања дверјана. Али, онда је то заиста ипак више, како каже Бакарећ, „непоткрепљена хвалисавост“ – која нацрт страначког програма хоће додатно да појача позивањем на анонимни спољни ауторитет – него што је доказ озбиљности и утемељености које би требало да одликују један друштвени покрет.

Бакарећ је осим ових прилично умесних критика изнео и једну озбиљну бојазан. Дверјани ће, каже Бакарећ, као суверенистичка и конзервативна странка свакако узети један део бирача од ДСС. Они могу привући нарочито гласаче којима је досадила тромост и слаба ефикасност Коштуничине странке и који желе да виде нова и млађа политичка лица. Међутим, упозорава Бакарећ, Двери засада немају ни ресурсе, ни људе, нити идеје, који би могли јамчити да ће успешно прескочити ценсус и ући у скупштину. Њихови патриотски гласови ће, по Бакарећу, у том случају бити распоређени на остале парламентарне странке – првенствено на оне највеће. А обе од њих (ДС и СНС) у основи су еврореформистичке. Тако ће гласови суверениста и антиглобалиста припасти послушницима Брисела и Вашингтона. Штавише, у најгорем случају се може десити да Двери успеју да одвоје толико бирача од ДСС да Коштуницу потопе испод цензуса, а да ипак оне саме не успеју да се пласирају у парламент. То ће произвести огромну штету за цео патриотски корпус.

Имена челника Двери далеко мање су позната у јавности, а њихова организациона мрежа је знатно тања, у поређењу са многима од набројаних лидера и партија. Зато је, при садашњем стању ствари, 100.000 гласова вероватно максимум на који дверјани могу рачунати.

Сама Бакарчева критика је, баш због ове примедбе, од дела коментатора, па и самих дверјана, дисквалификована као страначки мотивисана и пристрасна [11]. Ипак, иако је Бакарећ првенствено исказао бојазни које постоје у ДСС-у, то не значи да оне немају

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

смисла. Напротив, рационални посматрач не може а да не види многобројна искушења која страначко активирање дверјана носи са собом. Новајлије, али и старе странке, с тешком муком прескачу изборни ценз од 200.000 гласова (види табеле 1 и 2).

Табела 1

Нове странке/коалиције [\[12\]](#)

на скупштинским изборима у Србији (од 2000 [\[13\]](#) до данас)

Странка

Избори

Гласова

Г17

2003.

438.422

ЛДП

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

2007.

214.028

Заједно за Толеранцију Расима Љајића, Јожефа Касе и Ненада Чанка

2003.

161.765

ПУПС/СДП

2007.

125.232

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

Покрет снага Србије, Богољуба Карића

2007.

70.621

Коалиција ССЈ Борислава Пелевића и НСС Маријана Ристићевића

2003.

68.537

Отпор

2003.

62.545

ДХСС

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

2003.

45.211

Демократска социјалистичка партија Милорада Вучелића

2000.

31.758

Српска социјалдемократска партија Зорана Лилића

2000.

29.383

Социјалистичка народна странка Бранислава Ивковића и Народни блок генерала Небојше Павк

2003.

27.596

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

Либерали Србије Душана Михаиловића

2003.

22.852

Одбрана и правда Вука Обрадовића (СД) и Боривоја Боровића

2003.

18.423

Иницијатива за нормалну Србију Бранка Павловића

2007.

15.709

ЈУЛ

2000.

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

14.317

Привредна снага Србије Бранка Драгаша

2003.

14.113

Покрет Моја Србија Бранислава Лечића

2008.

8.879

Демократска заједница Србије Обрена Јоксимовића

2007.

5.438

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

Лабуристи Драгана Миловановића

2003.

4.666

Народни покрет за Србију Милана Парошког

2008.

3.795

Савез Срба Војводине

2003.

3.015

Реформистичка странка

2007.

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

1.879

Табела 2

Старе странке које нису прошле цензус

на скупштинским изборима у Србији (од 2000. до данас)

Странка

Избори

Гласова

СПО

2007.

134.023

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

СПО

2000.

114.296

Демократска алтернатива, Небојша [Човића](#)

2003.

84.463

Покрет снага Србије, Богољуба [Карића](#)

2008.

70.727

Реформисти Војводине Милета [Исакова](#)

2003.

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

19.464

НСС Маријана Ристичевића

2008.

12.001

Реформистичка странка

2008.

10.563

Социјалдемократија

2007.

4.903

ЈУЛ

2003.

3.771

Дакле, у последња четири изборна такмичења, само су двоје новајлија – Г17 и ЛДП успели да прескоче цензус, док су сви остали освајали највише пар десетина хиљада гласова и остајали ван парламента. Треба имати у виду да су успеху Г17 и ЛДП обилато припомогле различите богате фондације Брисела и Вашингтона, као и изразита наклоност свих овдашњих еврореформских и проатлантских медија. Ни на један од ових ресурса дверјани не могу да рачунају. Такође, ценз од 200.000 гласова био је несавладива препрека за многе искусне политичаре и њихове странке – од Вука Драшковића и Небојше Човића, до коалиције Љајића, Касе и Чанка, са свим њиховим финансијским, медијским и организационим ресурсима. Имена челника Двери далеко мање су позната у јавности, а њихова организациона мрежа је знатно тања, у поређењу са многима од набројаних лидера и партија. Зато је, при садашњем стању ствари, 100.000 гласова вероватно максимум на који дверјани могу рачунати.

Управо су људи и идеје можда главни проблем дверјана. Да, вођство Двери чине млади, поштени и искрени патриоти и хришћани. И да, они су, узев појединачно, вероватно бољи од већине садашњих посланика у Скупштини Србије. Али, то није довољно.

Ипак, оно што дверјанима даје наду да могу прескочити ценз јесте уверење да се „садашње стање ствари“ може брзо променити. И заиста, постоји огромно, потмуло незадовољство у народу, које лако може да експлодира. Такође, захваљујући успаваности и инертности ДСС, „бриселизацији“ и опортунизму СНС, као и хибернираности и аутизму СРС, постоји и широки, неиспуњени простор на национално-демократском делу бирачког спектра. Али, све су то могућности, не стварности које ће се нужно десити. Да би се капацитети искористили и покренули, осим воље и енергије, потребно је још нешто. То „нешто“ – ако немате новац и медије – могу бити само људи и идеје.

Управо су људи и идеје можда главни проблем дверјана. Да, вођство Двери чине млади,

поштени и искрени патриоти и хришћани. И да, они су, узев појединачно, вероватно бољи од већине садашњих посланика у Скупштини Србије. Али, то није довољно. Ни да се привуку гласачи, ни да се осмисли програм друштвеног и националног преокрета, а још мање да се такав преокрет направи. Зато је она Бакарчева примедба у вези „100 водећих српских интелектуалаца“ тако тачна и болна. Дверјани нису погрешили што им „100 водећих српских интелектуалаца“ није радило програм. Они су погрешили што су се њима хвалили, а да још никакав механизам стварног окупљања „наше памети“ нису предложили, а камоли остварили. Они су једну начелну благодатност, коју су Двери као патриотска НВО уживале у националној интелигенцији, протумачили као „карт бланш“ за све што ће од сада политички и страначки да раде. Они су кренули у политику, узвикујући да их прати „100 водећих српских интелектуалаца“, а да се нису чак ни осврнули да погледају да ли ико иде за њима. Они су викали „Ми смо покрет, ми нисмо странка!“. Али им је први политички корак био заправо страначки, не онакав какав одликује стварни друштвени или политички покрет. И то није могло проћи непримећено.

И друго, већина дверјанских идеја је сасвим на месту. Али, те идеје су некако одвећ неразвијене и млаке. Ни једно, ни друго, наравно, није трагично. Али, сама та комбинација може бити политички готово погубна. Наиме, да би идеје привукле бираче оне треба или да својом разрађеношћу и компетенцијом апелују на разум и интерес, или да својом ватреношћу и енергичношћу апелују на машту и емоције. Бојим да се мало од свега тога може наћи у дверјанском Програму од 10 тачака. Зато он делује помало бледо и неуверљиво. Зато Бакарећ и сме за њега да каже да „не нуди ништа ново - само нову демагогију, нове фразе и нове пароле“.

Партијско активирање Двери има и своје потенцијално добре стране. Оно може размрдати учмалост ДСС-а, опортунизам СНС-а и аутизам СРС-а. Оно може донети освежење на патриотском делу политичког спектра, оно може да допринесе да се боље искристалишу наше унутрашње идејне позиције и наши међусобни односи. Уосталом, избори још увек нису на видику.

Ипак, партијско активирање Двери има и своје потенцијално добре стране. Оно може размрдати учмалост ДСС-а, опортунизам СНС-а и аутизам СРС-а. Оно може донети освежење на патриотском делу политичког спектра, оно може да допринесе да се боље искристалишу наше унутрашње идејне позиције и наши међусобни односи. Уосталом, избори још увек нису на видику. Ако не успеју да се до избора развију у респектабилнију снагу која има шансе да прескочи цензус – а свако објективно предизборно истраживање јавног мњења то ће лако показати – Двери се увек могу прикључити некој од поменутих странака. Тако гласови дати за ову листу не би морали пропасти.

Оно што желим на крају да кажем из личног угла, као и из угла НСПМ, јесте да су дверјани били једна од бољих и најорганизованијих патриотских НВО. Због тога смо их уважавали и са њима радо сарађивали. Лично сам, писањем, присуством и именом, подржавао многе њихове акције. НСПМ је, заједно с Дверима, уприличио и једну запажену акцију – „Нема шале“: против конфедералистичког Статута АПВ. Но, и мени се чинило, као и многим пријатељима са којима сам разговарао, да су дверјани, као НВО, дошли у извесно идејно и организационо засићење. А онда су помало неспретно и брзоплето ушли у политику и просто успели сами себе да зафарбају у ћошак.

Жао ми је што су Двери у овом тренутку само једна од мноштва патриотских ванпарламентарних странака, која ће се на следећим изборима борити за цензус. И заиста бих волео да постану покрет, или макар део покрета различитих националних снага, удружења и иницијатива, које заједно корачају ка истом циљу: ка промени садашњег погубног политичког, економског и културног стања у коме се наш народ нашао. Али, тај национални покрет за промену сувише је крупна ствар да би ико смео да преко њега истакне само своју фирму.

[1] <http://www.blic.rs/Vesti/Tema-Dana/236051/Drzava-izbegava-obracun-sa-ekstremistima>

[2] <http://www.e-novine.com/srbija/srbija-tema/45298-Politika-nastavak-faizma-drugim-sredstvima.html>

[3] <http://www.vreme.com/cms/view.php?id=977946>

[4] <http://www.standard.rs/vesti/36-politika/6679-debata-o-dverima-neboja-bakarec-rajske-dveriq-ili-kome-je-potrebna-jo-jedna-politika-stranka-.html>

[5] <http://www.standard.rs/vesti/36-politika/6710-debata-o-dverima-neboja-bakarec-moj-odgovor-svima-ili-da-li-je-zabranjeno-k>

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

[ritikovati-dveri-.html](#)

[6] <http://www.standard.rs/vesti/36-politika/6679-debata-o-dverima-neboja-bakarec-rajske-dveriq-ili-kome-je-potrebna-jo-jedna-politika-stranka-.html>

[7] <http://www.standard.rs/vesti/36-politika/6562-dveri-izlaze-na-izbore-kao-nezavisna-lista-.html>

[8] <http://www.srpskikulturniklub.com/dveri-ulaze-u-politiku>

[9] <http://www.standard.rs/vesti/63-ostalo/6677-ta-stoji-u-programu-dveri-10-vreme-je-da-srbiju-povedu-nove-generacije-.html>

[10] <http://www.vidovdan.org/2010-04-26-12-27-13/48-vesti/6156-2011-01-11-15-38-37>

[11] <http://standard.rs/vesti/36-politika/6696-debata-o-dverima-dragoslav-pavkov-odgovor-neboji-bakarecu-.html> ; <http://www.standard.rs/cvijanovi-vam-preporuuje/6694-branimir-nei-da-li-su-dveri-kradljivci-tuih-glasova-ili-neto-drugo.html>

;
<http://standard.rs/vesti/49-kolumne/6724-debata-o-dverima-eljko-cvijanovi-prvi-vesnici-nove-srbije-ili-poslednje-rtve-stare-.html>

; види и Бакарчеве одговоре:

<http://www.standard.rs/vesti/36-politika/6710-debata-o-dverima-neboja-bakarec-moj-odgovor-svima-ili-da-li-je-zabranjeno-kritikovati-dveri-.html>

;
<http://standard.rs/vesti/36-politika/6732-debata-o-dverima-neboja-bakarec-odgovor-cvijanoviu-ili-bura-u-ai-vode-.html>

Двери као странка

Пише: Слободан Антонић
петак, 18 март 2011 13:51

[12] Без странака националних мањина.

[13] Реч је о изборима за Скупштину Србије, 23. децембра 2000.

[14] Учествовала на изборима 1997. и освојила 60.855 гласова и 1 мандат.